ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ JEAN MOYRA

Η ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΗ

ΕΣΑ σ' ἕνα φτωχικὸ δωμάτιο, στὸ ἕκτο πάτωμα ἑνὸς λαϊκοῦ σπιτιοῦ, μιὰ γυναῖκα εἶνε καθισμένη μπρὸς σ' ἕνα σαραβαλιασμένο τραπέζι. Ἔχει τὴν πόρτα της διπλοκλειδωμένη καὶ γράφει. Τὸ πρόσωπό της εἶνε καταρυτιδωμένο, κίτρινο, ἀδύνατο καὶ τὰ μάτια της στεγνά. Εἶνε ντυμένη πένθιμα.

Ἐπάνω στὸ τραπέζι εἶνε ἀραδιασμένες ἕξῆ φωτογραφίες, μὲ μαῦρα κρὲπ γύρω ἀτ' τὶς κορνίζες τους, ἔτσι ποὺ μοιάζουν σὰν ἀγγελτήρια κηδείας.

Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἔχει χάσει ὅλους τοὺς δικούς της. Πέθαναν μέσα σ' ἑνάμισυ μῆνα.

Ἡ πέννα προχωρεῖ ἀργὰ-ἀργὰ ἐπάνω στὸ πρόστυχο χαρτὶ καὶ γράφει :

«Εἶμαι πενῆντα ἐτῶν καὶ ὅμως ἔχω πιῆ ὥς τὸν πάτο τὸ ποτῆρι τῶν πικριῶν τῆς ζωῆς... Δὲν ἔχω πειὰ οὔτε τὸν ἄνδρα μου... οὔτε κανένα ἀπὸ τὰ πέντε παιδιά μου... Καὶ ἀπόψε δὲν ἔχω χρήματα οὔτε γιὰ ν' ἀγοράσω μιὰ μπουκιὰ ψωμί... Γι' αὐτὸ ἀπόψε θὰ πεθάνω !... Τὸ σχέδιό μου αὐτὸ εἶνε ὡραῖο καὶ μοῦ ἀρέσει παραπολύ... Ἀπὸ καιρὸ τὸ χαϊδεύω μὲ στοργή, τὸ νανουρίζω μέσ' στὴ σκέψη μου, ὅπως ἄλλες γυναῖκες νανουρίζουν ἕνα παιδάκι ἀγαπημένο. Ἀναγαλλιάζω ὅταν σκέπτομαι τὴν ἀνυπαρξία, στὴν ὁποία πρόκειται νὰ περάσω σὲ λίγο καὶ λυποῦμαι πολὺ τοὺς καϋμένους τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ βασανίζουνται ἐπάνω στὴν γῆ.

»Ἡ ἀγάπες τους καὶ ὅλες ἡ χαρές τους μοῦ φέρνουν οἰκτο. Ἡ εὐτυχίες τους μὲ κάνουν νὰ τοὺς λυποῦμαι. Ἀρκεῖ νὰ πέση ἕνα κεραμίδι ἀπὸ μιὰ στέγη, ἀρκεῖ ν' ἀνεβῆ ἕνα αὐτοκίνητο ἐπάνω στὸ πεζοδρόμιο, ἀρκεῖ ἕνα ρεῦμα ἀέρος γιὰ νὰ διαλυθῆ ὅλη ἡ εὐτυχία τους καὶ νὰ μεταβληθῆ σὲ δάκρυα καὶ πένθος.

»Μπορεῖ νὰ πλέη κανεὶς σὲ πέλαγος εὐτυχίας καὶ μέσα σὲ μιὰ στιγμὴ νὰ βουτηχθῆ σὲ ἄβυσσο δυστυχίας. Μπορεῖ νὰ εἶνε κανεὶς ἀκμαιότατος καὶ ρωμαλεώτατος καὶ σὲ μιὰ στιγμή, μιὰ στιγμοῦλα μοναχὰ, νὰ μεταβληθῆ σὲ πτῶμα. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ἐξασφαλίση τὴν εὐτυχία μας, ἔστω καὶ γιὰ ἕνα λεπτὸ τῆς ὥρας. Ὅλα εἶνε φθαρτὰ κι' ἀβέβαια, ὅλα, ἐκτὸς ἀτ' τὴν ἀπελπισία στὴν ὁποία βρίσκομαι βουτηγμένη ἐγὼ τώρα. Γι' αὐτὸ ὅλους τοὺς εὐτυχισμένους αὐτοῦ τοῦ κόσμου τοὺς βλέπω μὲ περιφρόνησι κι' ἀδιαφορία. Κι' ἂν ἀκόμη πέση στὴν πόλι αὐτὴ πανοῦκλα καὶ γεμίσουν ὅλοι οἱ δρόμοι μὲ πτώματα, δὲν θὰ λυπηθῶ καθόλου. Γιατὶ δὲν ἔχω κανένα δικόν μου στὸν κόσμο πειά. Καὶ γι' αὐτὸ μπορῶ νὰ φύγω, χωρὶς καμμιὰ στενοχώρια ἀτ' τὴ ζωή αὐτή.

»Δὲν ἀφίνω κανένα πίσω μου ποὺ νὰ τὸν πονέσω ἢ νὰ μὲ πονέση. Καὶ δὲν πιστεύω καθόλου, ὅτι ὑπάρχει, κάπου ἐκεῖ, σὲ κάποια γωνιὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἕνας ὑπέρτατος κριτὴς ποὺ ζυγίζει τὶς πράξεις τῶν ἀνθρώπων. Ἐπιστρέφω, χωρὶς λύπη, στὴν γῆ τὸ κορμὶ ποὺ μοῦ εἶχε δανείσει γιὰ νὰ μάθω νὰ ὑποφέρω.

»Θὰ πεθάνω λοιπόν. Ἔχω ἐδῶ δίπλα μου στὸ τραπέζι στρυχνίνη, ὅση χρειάζεται γιὰ νὰ πεθάνω, καὶ προκαλῶ ὁποιονδήποτε σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, ἂν μπορῆ, νὰ μ' ἐμποδίση νὰ τὴν καταπιῶ, ὅταν τελειώσω αὐτὸ τὸ γράμμα, ποὺ προορίζεται γιὰ νὰ πληροφορήση τὴν ἀστυνομία ὅτι πεθαίνω θελληματικά.

»Βρίσκομαι κιόλας ἕξω ἀτ' τὰ ὅρια τοῦ χρόνου καὶ τοῦ διαστήματος. Ἡ χρονολογίες δὲν ἔχουν καμμιὰ σημασία γιὰ μένα. Καϋμένη ἀνθρωπότης ! Τὴν ἀκούω νὰ βουΐζη κάτω ἀτ' τὴν σοφίτα μου, νὰ ὑποφέρη καὶ νὰ γογγύζη μέσα στὴν ἀθλιότητά της. Ἡ διπλανή μου, ποὺ ἔχει ἄνδρα ἕνα χτίστη, ἑτοιμάζει τὸ δεῖπνο τῆς. Πλένει τὶς κατσαρόλες της καὶ τὰ δυὸ παιδιά της παίζουν γύρω της, ἐνῶ τὸ τρίτο, τὸ νεογνό, κλαίει μέσ' στὴν κούνια του. Ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος τοῦ δωματίου μου κατοικεῖ μιὰ γρηὰ μισοπαράλυτη, ποὺ ἀπὸ λύπη τὴν περιποιοῦνται οἱ ἄλλοι νοικάρηδες. Ἔχει ἕνα γυιὸ ποὺ ἔρχεται κάθε τόσο καὶ τὴν βλέπει. Καὶ ὅμως ἡ κοιτὴ ἀγαπάει τόσο πολὺ τὴ ζωή της !

»Καϋμένη ἀνθρωπότης !

Σὲ λίγο θὰ εἶμαι κ' ἐγὼ τόσο ἀναίσθητη, ὅσο εἶνε ἐκείνη ἡ καρέκλα κ' ἐκεῖνο τὸ μάρμαρο τοῦ τζακιοῦ, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν χύσει ποτὲ οὔτε ἕνα δάκρυ... Θὰ ἀνήκω στὸ κράτος τοῦ θανάτου, τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτοῦ θανάτου, ὁ ὁποῖος εἶνε ἡ πραγματική μας κατάστασις, καὶ στὸν ὁποῖο τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ μ' ἐμποδίση νὰ πάω ἐκεῖ...»

Ἔξαφνα σταμάτησε τὸ γράψιμο.

Ἄκουσε βήματα βιαστικὰ ν' ἀνεβαίνουνε τὴν σκάλα, νὰ περνοῦν ἐμπρὸς ἀτ' τὴν πόρτα της καὶ νὰ μπαίνουν στὴν διπλανή.

Ἀφουγκράστησε. Ἔπειτα ψιθύρισε :

— Μά τί μὲ νοιάζει ἐμένα ποιός περνάει καὶ ποῦ πάει ; Δὲν ἔρχεται βέβαια γιὰ μένα... Ἐγὼ δὲν ἔχω κανένα στὸν κόσμο.

Ὡστόσο ἐξακολούθησε ν' ἀφουγκράζεται. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ πέρασε μπρὸς στὴν πόρτα της, μπῆκε δίπλα, στὸ δωμάτιο τῆς γυναίκας ποὺ ἑτοίμαζε τὸ δεῖπνο. Ἀκούσθηκαν ὁμιλίες κ' ἔπειτα μιὰ κραυγή.

Ἀσυγκίνητη ἡ ἀπελπισμένη ἐψιθύρισε :

— Κουτοὶ ἄνθρωποι ! Τὸ παραμικρὸ ἀρκεῖ γιὰ νὰ τοὺς φέρη λύπη καὶ ἀπελπισία. Ἐνῶ ἐμένα... τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μὲ συγκινήση πειά... τίποτε...

Ὑπέγραψε κατόπιν τὴν ἐπιστολὴ ποὺ εἶχε γράψει κ' ἔπειτα ἅπλωσε τὸ χέρι της πρὸς τὸ μπουκαλάκι τῆς στρυχνίνης. Γιὰ μιὰ στιγμὴ πέρασαν σὰν ὀπτασία ἐμπρὸς ἀτ' τὰ μάτια της, τὰ γεγονότα ποὺ θὰ ἐπακολουθοῦσαν ὕστερα ἀτ' τὸν θάνατό της... Τὴν ἀνακάλυψι τοῦ πτώματός της, τὸ σπάσιμο τῆς πόρτας, τὴν ἄφιξι τοῦ ἀστυνόμου, τὸ ξάφνισμα τῶν ἄλλων νοικάρηδων... Ἔπειτα γρήγορα-γρήγορα πέρασε ἀτ' τὸν νοῦ της ὅλη της ἡ ζωή... Ὕστερα ἔπιασε τὸ μπουκαλάκι τῆς στρυχνίνης, τὸ ἔφερε κοντὰ στὸ στόμα της, ἀνατοδογύρισε τὸ κεφάλι της κ' ἔκλεισε τὰ μάτια της...

Κρατοῦνε τὸ μικρό της στὸ χέρι...

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀκούσθηκαν χτύποι δυνατοὶ στὴν πόρτα της.

Εἶχε ἀποφασίσει νὰ μὴν ἀνοίξη. Ὡστόσο κοντοστάθηκε καὶ ξαναβάλε τὸ μπουκαλάκι μὲ τὸ δηλητήριο στὸ τραπέζι. Ἀκούστηκαν νέοι χτύποι στὴν πόρτα καὶ ἡ φωνὴ τῆς γειτόνισσάς της ποὺ ἔλεγε τρεμουλιαστά, συγκινημένα :

— Κυρία ! Ἀνοίξτε, σᾶς παρακαλῶ. Ἔχω νὰ σᾶς ζητήσω μιὰ χάρι... Μοῦ συμβαίνει ἕνα μεγάλο δυστύχημα.

Ἡ ἀπελπισμένη ἔκρυψε, μὲ μιὰ γρήγορη κίνησι, τὸ μπουκαλάκι κάτω ἀπὸ μιὰ ἐφημερίδα, σηκώθηκε καὶ ἄνοιξε τὴν πόρτα. Εἶδε τὴν γειτόνισσά της ἀλαφιασμένη, μὲ τὸ πρόσωπο ἀλλοιωμένο, κρατῶντας τὸ μικρό της στὸ χέρι.

— Ἄ, κυρία ! Ἂν ξέρατε τί μοῦ συμβαίνει, τῆς εἶπε. Ὁ ἄνδρας μου ἔπεσε ἀπὸ μιὰ στέγη... καὶ τὸν πῆγαν στὸ νοσοκομεῖο... Πρέπει νὰ πάω ἐκεῖ νὰ μείνω κοντά του... Γι' αὐτό... ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω... ἂν μπορεῖτε νὰ μείνετε γιὰ λίγες μέρες μαζὶ μὲ τὰ παιδιά μου...

Ἡ ἀπελπισμένη σάστισε καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔμεινε ἄφωνη. Ἤθελε ν' ἀπαντήση ἀρνητικά, νὰ τῆς πῆ ὀρθὰ-κοφτά: « — Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς κάνω αὐτὴ τὴ χάρι, γιατὶ αὐτὴ τὴν στιγμὴ ἀκριβῶς σκοπεύω ν' αὐτοκτονήσω !»

Ἀλλὰ μποροῦσε νὰ πῆ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα; Ὑπάρχουν μερικὰ πράγματα ποὺ δὲν λέγονται...

Πῆγε τότε στὴν πλαγινὴ κάμαρη, πῆρε τὸ μικρὸ τῆς γειτόνισσάς της καὶ τῆς εἶπε :

— Ἀφῆστε μου το... Μπορεῖτε νὰ βασίζεσθε σὲ μένα.

Κρατῶντας τὸ μωρό, ἔκλεισε τὴν πόρτα καὶ γύρισε κοντὰ στὸ τραπέζι. Τὰ μάτια της ἔπεσαν στὴν ἐπιστολή της, ἀκριβῶς στὴ φράσι :

«Θὰ πεθάνω λοιπόν. Ἔχω ἐδῶ ἐπάνω στὸ τραπέζι στρυχνίνη, ὅση χρειάζεται γιὰ νὰ πεθάνω καὶ προκαλῶ ὁποιονδήποτε σ' αὐτὸν τὸν κόσμο νὰ μ' ἐμποδίση νὰ τὴν πάρω, ὅταν τελειώσω...»

Ἔσκυψε τὸ κεφάλι της καρτερικὰ κι' ἀναστέναξε... Ναί, δὲν μποροῦσε νὰ πεθάνη. Καταλάβαινε καλὰ πὼς ἡ ζωὴ τὴν εἶχε ἐμπαίξει ἀκόμη μιὰ φορά, ἡ ζωὴ τὴν ὁποία ἔννοιωθε νὰ πάλλη παντοδύναμη μέσα ἀπὸ τὰ σπάργανα τοῦ μωροῦ ποὺ τῆς εἶχαν ἐμπιστευθῆ καὶ ποὺ τὴν κύτταζε τώρα πρόσχαρα, μὲ τὰ ἀθῶα, ἀγγελικά του ματάκια...

ΜΙΑ ΕΞΥΠΝΗ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Τὸν περασμένον αἰῶνα ζοῦσε στὸ Μακὸν τῆς Γαλλίας ἕνας ἀγράμματος βοσκός, ὁ ὁποῖος, μολονότι δὲν εἶχε πάει ποτὲ στὸ σχολεῖο, ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον θαυμαστοὺς ἀριθμομνήμονας τοῦ κόσμου καὶ ἐξέπληττε τοὺς μεγαλειτέρους μαθηματικοὺς τῆς ἐποχῆς του μὲ τὴν ἑτοιμότητα τῶν ἀπαντήσεών του στὰ πολυπλοκώτερα προβλήματα τῆς ἀριθμητικῆς.

Μιὰ μέρα κάποιος ἀπὸ τοὺς γραμματισμένους θέλοντας νὰ ἀστειευθῆ μαζύ του τὸν ρώτησε :

— Τρία ἐπὶ τέσσερα, πόσα μᾶς κάνουν ;

— Ἑκατὸν εἴκοσι, ἂν προσθέσης καὶ τ' ὄνομά σου στὸ τέλος, τοῦ ἀπάντησε ὁ ἔξυπνος βοσκός, ἐννοῶντας ὅτι ὁ ἀστεῖος κύριος ἦταν ἕνα μεγάλο-μεγάλο μηδενικό.